

teatrESCU

(c) Giovanni Chiarot

PPP ultimul inventar înainte de lichidare

(8 februarie 2016)

În noiembrie 1975, în chiar noaptea Sărbătorii Tuturor Sfinților, un trup neînsuflețit era descoperit pe o plajă în apropiere de Roma. Pier Paolo Pasolini, figură emblematică a cinematografului mondial, în paralel poet, scriitor și publicist, fusese asasinat în circumstanțe rămase neclarificate până în zilele noastre. La vremea lor, filmele sale au stârnit controverse puternice datorită subiectelor alese, precum cele ale prostituției și a raportării la sexualitate, fiind interzise în multe țări. Însă cu precădere modul de abordare a temelor i-a adus nenumărate acuze, de la obscenitate până la blasfemie. În ultima sa peliculă, *Salo sau cele 120 de zile ale Sodomei*, Pasolini aducea în cinematografie violența extremă și sadismul. Transpunerea filmică a unui fragment din romanul Marchizului de Sade va rămâne mereu cunoscută drept „pelicula în care oamenii mănâncă excremente”. Și protagonistul ultimului său roman neterminat, publicat postum, *Petrol*, „parcurge tot repertoriul de insanități sexuale, de la incest matern, exhibiționism și masturbări prin gară sau parcuri, până la oribile sodomizări orale și anale. Această cruzime 'neorealistă' a depravării și derapajului în amoralitate face echipă cu parabola onirică ce explorează o Italie susceptibilă de fraudă și ipocrizie. Este o reglare de conturi cu clericalismul, corupția, hedonismul, vulgaritatea. Carlo, protagonistul, expert în petrol suferă de pierderea oricărui sens al lumii, sub teroarea solitudinii și a pierzaniei.”^{1[1]}

---

^{1[1]} http://www.romlit.ro/satyricon_varianta_pasolini

Pornind de la aceste opere au luat naștere două producții semnate **Ricci/Forte**. Prezentate în premieră în cadrul stagiunii curente a Teatrului Contatto 34 din Udine, *Ramificația Păduchelui* (La ramificazione del pidocchio) și *PPP ultimul inventar înainte de lichidare* (PPP ultimo inventario prima di liquidazione) au fost incluse în proiectul intitulat *Trăiască Pasolini!* (Viva Pasolini!), prin care organizația culturală CSS Teatro stabile di innovazione del Friuli Venezia Giulia aduce un omagiu artistului la 40 de ani după moartea sa. Stefano Ricci și Gianni Forte sunt cunoscuți pentru preocuparea lor de a demasca degradarea societății contemporane și a lipsei valorilor morale. Astfel, interesul pentru lucrările lui Pasolini nu este surprinzător, după cum spune chiar regizorul Stefano Ricci: „În acest Ev Mediu cultural, întâlnirea artistică cu Pasolini este pentru noi obligatorie.“

PPP ultimul inventar înainte de lichidare este un „bilanț“ al semnificației de a face teatru în zilele noastre. Dacă până acum Ricci/Forte erau cunoscuți pentru spectacolele lor provocatoare, cu scene pline de nuditate și axate pe homosexualitate, de data aceasta surprind printr-un performance lipsit de excese. Duo-ul de artiști italieni renunță să abordeze latura senzuală, scandaloasă a operei scriitorului, ci, dimpotrivă, îndeamnă la meditație. După *Ramificația Păduchelui*, un *site-specific* inspirat din studiul sociologic al lui Pasolini despre consumerism (pe care din păcate nu am ajuns să îl văd), Ricci/Forte tratează „sensul unei intervenții artistice într-o țară ca Italia“. „În necesitatea sa de a se exprima, se regăsește oare artistul însuși în capcanele conformismului?“, se întreabă cei doi.

În viziunea lui Ricci/Forte lumea contemporană, golită de sens, este asemenea unui „deșert“. Prin urmare, decorul este minimalist: pe o scenă albă, în stânga, un „cimitir“ de cauciucuri uzate, de asemenea de culoare albă (scenografia Francesco Ghisu). În această pustietate există o diviziune clară a personajelor: pe de-o parte un bărbat solitar, „un intelectual aflat într-un fel de ședință analitică“, pe de altă parte „vocea conștiinței sale, frântă în cinci figuri feminine“. Încă de la început, bărbatul pare un Sisif care duce în spinare lumea întreagă (în performance: o anvelopă de camion). Giuseppe Sartori întruchipează acest personaj solitar al intelectualului, „înnarmat“ doar cu o mașină de scris (roșie). Actorului care face parte din compania Ricci/Forte încă de la începuturi, de la lansarea ei în urmă cu zece ani, îi reușește un rol de excepție. În contrapondere se află refracțiile conștiinței sale, imagini ale unei societăți dominată de conformism. În consecință, cele cinci femei îmbrăcate în rochii ale anilor '60 (costume Gianluca Falaschi), își fac intrarea în scenă pe ritmuri de cha-cha-cha. Prin felul cum se mișcă, par niste roboți. Echipa feminină este, ca de obicei, multinațională și multilingvistică (italo-franco-portugheză: Capucine Ferry, Emilie Flamant, Anna Gualdo, Liliana Laera, Catarina Vieira),

În stilul lor inconfundabil, Ricci/Forte creează o poveste neliniară. Scene de dans (coregrafia Francesco Manetti) alternează cu o serie de monologuri. Sunt trimiteri la romanele lui Pasolini: o plimbare cu bicicleta, o întâlnire la malul mării, dar și o aluzie la topitorul de nasturi din *Peer Gynt* de Ibsen. Este un text dens, plin de simboluri, pe alocuri dificil de urmărit, care, într-un fel, obligă spectatorul interesat să revină și să revadă spectacolul. De mare efect sunt scenele de dans, în special aceea în care fiecare artist are ca „partener“... câte o anvelopă.

Aspectul vizual, ce a constituit dintotdeauna o latură deosebit de importantă în spectacolele marca Ricci/Forte, este accentuat de coloana sonoră. Paleta de cântece este deosebit de largă, de la o înregistrare făcută pe un disc de patefon (șansoneta *Einmal ist keinmal* din 1937 a compozitorului austriac Ralph Benatzky), la șlagăre ale anilor '60 ale lui Françoise Hardy (*Des ronds dans l'eau*) și Piero Focaccia (*La stessa mare, lo stesso sole*), până la *The Show must go on* a formației Queen. Și de această dată Ricci/Forte surprind prin bagajul vast de cunoștințe muzicale. Pe lângă aceste melodii, un fundal sonor constituit din sunete repetitive de mitralieră, de sirene și bufnituri, alcătuiesc un tot hipnotizant aflat în contrast cu o picătură de apă ce cade aproape încontinuu și care amplifică senzația de grotă, a spațiului alb protector, care ar trebui să înlesnească regăsirea de sine.

Nu lipsesc măștile, alt element caracteristic Ricci/Fortian. Așezați pe muntele de anvelope, artiștii denunță neajunsurile societății ascunzându-și obrazul sub imaginile unor purceluși. Iar în final, cinci siluete îmbrăcate în salopete de iepurași toarnă „petrol“ peste corpul seminud întins pe jos în mijlocul scenei. Mașina de scris este demult pusă de-o parte în maldărul de cauciucuri. Luminile de pe frunțile „iepurășilor“ se sting. Peretele din fundalul scenei, inițial de un galben cald – culoarea soarelui – își schimbă nuanța în verde și apoi în roșu. Visul reîntoarcerii edenice la trecut, la o senzualitate autentică, se încheie prin a deveni el însuși „o cușcă“.

Timp de 90 de minute, spectacolul cu titlu simbolic decodifică printr-o suită de imagini metaforice timpul prezent, reconstruind deopotrivă lumea poetică a lui Pasolini. „Inventarul“ riscă însă să eșueze. La reprezentația la care am asistat, sala a fost numai pe jumătate plină. Fanii Ricci/Forte, obișnuiți cu spectacole dinamice și provocatoare, par să le dea artiștilor un vot de blam. Echilibrul între scenele de mișcare și monoloagele lungi este labil. Pe lângă imaginile vizuale impresionante, rămân întipărite în minte frânturi de fraze, cuvinte dispartate, și finalul: „Lumea nu tolerează poezii. Îi mestecă. Îi scuipă. Aurora se va reîntoarce ca sa lumineze o nouă zi. Însă lucrurile nu rămân împreună. Astfel, spiritul meu, plin de lumină, va fi iremediabil pulverizat. Noaptea încălzește. Pentru un moment par și eu parte a Creației. Nu mai sunt o Divinitate, ci un spic matur. Acum solitudinea este a mea.“